

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Dienes Tamás jogtanácsos által képviselt felperes neves (felperes címe) felperesnek, a Dr. Sárfalvi Krisztina Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása és más iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. december 12-én meghozott 12.G.40.065/2013/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán a 2014. május 28-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest az állam javára az illetékes állami adóhatóság felhívásra 38.200 (harmincnyolcezer-kétszáz) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költséget, valamint 50.977 (ötvenezer-kilencszázhetvenhét) forint lerótt másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint az alperes - aki a korábbi években a felperesi cég ügyvezetője is volt - a felperesi cég részére meg nem határozható időpontban tagi kölcsönt nyújtott, illetőleg a 2010. december 30-án aláírt megbízási szerződés alapján a felperes 2011. január 1-től jogi tanácsadásra átalánydíjas megbízást adott az alperes (helyesen: az alperes által képviselt M Ügyvédi Iroda) részére. A megbízási szerződést felperes 2011. december 23-án 2012. január 23-ai időpontra

mondta fel.

A felperes felszámolását a 2011. április 6-án előterjesztett kérelem alapján 2012. július 17-én rendelték el, és a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igények összege 14.167.978 forint.

A felszámolási kérelem bíróságra érkezését követően, 2011. december 31-én 500.000 forint, míg 2012. január 1. napján 137.214 forint összegű kifizetést teljesített felperes, és a kifizetésekről készült feljegyzések szerint a visszafizetés alperes neve részére tagi kölcsön jogcímén történt. A felszámolás alá került felperes felhívására az alperes a felperes által kifizetett 637.214 forint összeget a felszámolási vagyonba nem fizette vissza.

Felperes keresetében az 500.000, valamint a 137.214 forint összegű kifizetés, mint jognyilatkozat érvénytelenségének a megállapítását elsődlegesen a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja, másodlagosan a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja alapján kérte. A megtámadás alapjaként hivatkozott a Ptk. 235. §-ára is. Harmadlagos kereseti kérelme a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerint a fenti összegek felperesi felszámolási vagyonba történő visszafizetésére, míg negyedleges kereseti kérelme jóerkölcsbe ütközés címén a semmisség megállapítására irányult. Felperes kérte továbbá az eredeti állapot helyreállításaként a megfizetett 637.214 forint összeg felperesi vagyonba való visszafizetését.

A felperes kereseti kérelme alapjául arra hivatkozott, hogy a tagi kölcsön visszafizetése olyan időpontban történt, amikor a felszámolási eljárás kezdeményezése iránti kérelem már a bíróságra benyújtásra került, a felperesi fizetése képtelenség tudott volt. Az elsődleges kereseti kérelme alapjául a hitelezők kijátszására irányuló szándék nyilvánvaló voltára, illetőleg arra hivatkozott, hogy erről alperesnek is tudnia kellett. A másodlagos kereseti kérelme körében utalt arra, hogy a bejelentett, összesen 14.167.978 forint összegű hitelezői igényből semmi nem fog megtérülni, ilyen körülmények között a kifizetés a hitelezők kijátszását eredményezte, illetőleg mindenképpen az alperes, mint hitelező előnyben részesítését a többi hitelezőhöz képest. Harmadlagos kereseti kérelme alapjaként azt hangsúlyozta, hogy a kifizetés nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak, de hivatkozott arra is, hogy a felperes által az ügyvédi megbízási díjról 637.214 forint összegben kiállított számla nem szabályszerű. Azontúl ugyanis, hogy nem szabályszerű javítást tartalmaz a kifizetés módja tekintetében, áfát is rögzít. Negyedleges kereseti kérelme alapjaként állította, hogy az alperes előnyben részesült más hitelezőkhöz képest, amely egyúttal jóerkölcsbe is ütköző.

Alperes a kereset elutasítását kérte. A felperesi tényállást annyiban tette vitássá, hogy nem tagi kölcsön, hanem a fennálló megbízási szerződés alapján a jogi tanácsadás munkadíjának a kifizetése történt a javára, amelyre ténylegesen jogosult volt. Cáfolta, hogy szándéka a hitelezők kijátszása lett volna, és azt is, hogy e munkadíj kifizetése előnyben részesítésnek minősülne. Utalt arra, hogy a teljesítés nem esedékesség előtti, illetve 2011-től áfa alany, ezért a kiállított számla helyes, és a számla javítása indokolt volt, a munkadíjak kifizetése pedig mindenképpen a rendes gazdálkodás körébe esik. Vitatta azt is, hogy a kifizetés jóerkölcsbe ütközne, hangsúlyozta, hogy jogos igényének a kielégítése történt meg a felperes részéről.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a 2011. december 31-én és 2012. január 1-jén a felperes részéről az alperes felé történt 500.000, illetve 137.214 forint összegű kifizetés alapjául szolgáló döntés érvénytelen. Kötelezte alperest, a felperes felszámolási vagyonába 15 napon belül 637.214 forint összeg, valamint 31.861 forint perköltség, míg az államnak külön felhívásra 38.200 forint eljárási illeték megfizetésére.

Határozatának indokolásában a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írtak idézését követően rögzítette, hogy a felek egyező előadása, valamint a kifizetésekről szóló igazolás ténye alapján egyértelműen megállapítható, hogy 2011. december 31. napján, illetőleg 2012. január 1. napján a felperes részéről az alperes felé összesen 637.214 forint kifizetése történt meg. A kifizetésről történő döntés olyan jognyilatkozat, amely a Cstv. 40. §-a értelmében megtámadható. A felperes nem tette vitássá azt az alperesi előadást, hogy a kifizetés időpontjában alperes a felperesnek tagja, vezető tisztségviselője, vagy ezek hozzátartozója nem volt. Ezért a Cstv. 40. § (3) bekezdés szerinti rosszhiszeműségre, illetőleg az ingyenességre vonatkozó vélelem fennállta hiányában felperest terhelte annak az állításának az igazolása, hogy a kifizetés a felperes részéről a hitelezők kijátszására irányult, és erről az alperes tudott, vagy tudnia kellett. Mivel a felperes erre bizonyítást nem ajánlott fel, így bizonyítottság hiányában nem találta megállapíthatónak azt a tényállást, hogy a kifizetés kifejezetten ilyen szándékkal történt, és hogy e szándékról az alperes tudott. Ezért a felperes elsődleges kereseti kérelmét elutasította.

A felperes másodlagos kereseti kérelmét a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja értelmében ugyanakkor megvalósultnak látta. Az alperesi előadással ellentétben, a kifizetések igazolására is tekintettel azt állapította meg, hogy a kifizetések 2011. december 31-én, illetőleg 2012. január 1-jén történtek, amelyek a felszámolási eljárás iránti kérelem beérkezteknek (2011. április 6.) napját megelőző (helyesen: követő) jognyilatkozatnak tekintendők.

Kifejtette, a perben nem volt igazolt, hogy a 637.214 forint összegű kifizetés tagi kölcsön visszafizetése címén történt, figyelemmel arra, hogy a kifizetésekről szóló feljegyzés, illetőleg a főkönyvi katon bejegyzése ellentétes az alperesi előadással, melyet viszont a jogi tanácsadás vonatkozásában kiállított megbízási szerződés, annak felmondása, illetőleg a tanácsadási díj vonatkozásában kiállított - tagi kölcsönként megjelölt összeggel egyező forintösszegekről szóló - számla támaszt alá. Ugyanakkor megállapította, hogy a kifizetés tényével, a kifizetés jogcímétől függetlenül a hitelező előnyben részesítése megvalósult, mivel a 14.000.000 forint összeget meghaladó hitelezői igény megtérülése a felszámolási eljárásban nem biztosított. Az alperesi igény teljes mértékben való teljesítése a többi hitelezői igény kielégítése előtt előnyben részesítésnek minősül, amely kimeríti a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjában írt tényállást.

A törvényszék mellőzte a felperes volt ügyvezető tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát. Úgy vélte, a kifizetés jogcíme a per eldöntése szempontjából nem releváns, másrészt a tanú kihallgatásához szükséges költségeket a felperes felhívásra nem tudta megelőlegezni. Mivel a felperesi kereseti kérelem másodlagos jogalapját megalapozottnak találta, ezért a továbbiakban a harmadlagos, illetőleg a

negyedleges kereseti kérelmeket nem vizsgálta.

A megalapozott másodlagos kereseti kérelemre figyelemmel az érvénytelen jognyilatkozat alapján az eredeti állapotot a Ptk. 237. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel akként állította helyre, hogy a felvett összeg visszafizetésére kötelezte az alperest.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését - tartalma szerint - annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a csatolt okirati bizonyítékokkal és tényállással ellentétes, a marasztalás alapjául szolgáló magatartás - nevezetesen a pénz átvétele, melynek visszafizetésére kötelezett -, nem nyert bizonyítást.

Elismerte, hogy a felperesi cégnek korábban ügyvezetője volt, és azt is, hogy tagsági jogviszonya alapján korábban a felperesi társaság részére tagi kölcsönöket nyújtott. 2009. évtől azonban ügyvédi tevékenységet folytatott, és az ügyvédi iroda, mint jogi személy a 2010. december 30-án megkötött átalánydíjas megbízási szerződés alapján 2011. január 1-től jogi tanácsadást nyújtott a felperes részére, mely szerződés 2012. január 23-án felperesi felmondás folytán megszűnt. A felmondást követően állította ki az ügyvédi iroda az általa nyújtott szolgáltatásról a számlát a jogviszony teljes időtartamára, mely számlát a felperes az irányadó tényállásban rögzítettek szerint két részletben fizetett meg, és mely összeget az iroda nevében vette át. Hangoztatta, hogy a jogviszony a felperes és perben nem szereplő M Ügyvédi Iroda között állt fenn, míg a felperes és közte nem áll fenn semmiféle jogviszony.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a feljegyzésekben szereplő összeggel megegyező tartalmú számlát, bár az ítélet indokolásának 4. oldalán e körben megjegyezte, hogy a perben nem látta igazoltnak, hogy a kifizetés tagi kölcsön jogcímén történt. Ennek ellenére mégis az alperest, mint tagi kölcsönt nyújtó természetes személyt kötelezte az összeg visszafizetésére.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az első fokon eljáró bíróság a másodlagos kereseti kérelmet a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottnak találta megalapozottnak, mely kérelem annak megállapítására irányult, hogy a felperes jognyilatkozata (maga a kifizetés) - melynek kedvezményezettje az alperes -, érvénytelen. Amennyiben a bíróság a kifizetés tényét tekinti jognyilatkozatnak, úgy e tekintetben csak a felperesi korábbi vezető tisztségviselő feljegyzése áll rendelkezésre, amelyből annyi állapítható meg, hogy a megjelölt összegű kifizetés a felperes részéről megtörtént. Az viszont nem nyert bizonyítást, hogy az alperes, mint magánszemély ezt az összeget átvételi elismervénnyel, vagy bármilyen módon átvette volna a felperestől. Úgy vélte, ezen az alapon bárkinek a nevét odaírhatta volna a volt ügyvezető, azonban a megnevezett személy átvételt elismerő aláírása hiányában - bizonyítatlanság hiányában - bírósági kötelezést megállapítani nem lehet.

Rámutatott arra is, hogy a pervitelre vonatkozó jóhiszeműsége okán csatolta be a kifizetés körülményeire vonatkozó okirati bizonyítékokat, amelyek valóságok, ugyanakkor ellentétesek a felperes által csatolt bizonyítékokkal. Sérelmezte, hogy az első fokon eljáró bíróság aggálytalannak fogadta el a kifizetésre, mint

jognyilatkozatra a felperes által csatolt okirati bizonyítékot. Megjegyezte, hogy a kifizetés körülményeire a 2013. szeptember 9-én írt észrevételében kitért, melynek tisztázására - úgy vélte -, a felperes volt ügyvezetőjét meg kellett volna hallgatnia a bíróságnak.

Amennyiben a bíróság csupán a kifizetés tényét tekinti jognyilatkozatnak, akkor vizsgálnia kellett volna, hogy kinek a részére történt a kifizetés, melyre vonatkozóan be is csatolta a bizonyítékait.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a kifizetés alapjául szolgáló szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjában írt határidő előtt kötött, és a folyamatos teljesítés alapján az addig eltelt teljesítési időszakra a másik fél bármikor kiállíthatja a számlát. Kitért arra is, hogy a Cstv. 40. § (2) bekezdése rendelkezést tartalmaz a hitelező előnyben részesítésére vonatkozóan, mely kritériumoknak az adott jogügylet nem felel meg. Egy gazdálkodó cég életében szokványos és életszerű, továbbá a rendes gazdálkodás körébe tartozó a jogi tanácsadásra vonatkozó megbízási szerződés megkötése, de a kifizetés sem tekinthető esedékesség előtti megfizetésnek. Így a felperes harmadlagos kereseti kérelme megalapozatlan, míg a negyedleges kereseti kérelem a megalapozatlanságán túlmenően „komolytalan” is. Vítatta az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának azt a megállapítását is, hogy alperesként nem terjesztett elő ellenkérelmet a felperes eredeti állapot helyreállítása körében felvett összeg visszafizetésére irányuló indítványára, mivel az ellenkérelmében valamennyi felperesi kereseti kérelem elutasítását kérte.

Felperes a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú ítélet - helytálló indokai alapján történő - helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltség viselésére való kötelezését kérte.

Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást helyesen állapította meg, és vont le azt a következtetést, hogy felperes az alperest a többi hitelezővel szemben előnyben részesítve 637.214 forint összegű kifizetést teljesített a részére.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A felperes keresetében az 500.000 forint, valamint a 137.214 forint kifizetéséről szóló jognyilatkozat érvénytelenségének a megállapítását és az eredeti állapot helyreállítása körében az alperes ezen pénzösszeg visszafizetésre való kötelezését kérte - egyebek mellett - arra hivatkozással, hogy a felperes ezen kifizetéssel az alperest előnyben részesítette, mely kifizetés jóerkölcsbe is ütközik. Erre figyelemmel a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjára, továbbá a Cstv. 40. § (2) bekezdésére hivatkozással kérte a jognyilatkozat érvénytelenségének a megállapítása mellett az alperest a megjelölt összeg visszafizetésére kötelezni. A Cstv. 40. §-ába ütköző érvénytelenség megállapíthatósága hiányában a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján - jóerkölcsbe ütközés címén - kérte a jogkövetkezmény levonását.

A másodlagos kereseti kérelem alapjaként megjelölt Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn

belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság [6. § (1) bekezdés] előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző kilencven napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása; a jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. E törvényhely (2) bekezdése szerint - mely érvénytelenségi okra a felperes harmadlagos kereseti kérelmében szintén hivatkozott - a felszámoló az adós nevében az (1) bekezdés szerinti határidőn belül visszakövetelheti az adós által a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző hatvan napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatást, ha annak eredménye egy hitelező előnyben részesítése és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak. Hitelező előnyben részesítésének minősül különösen valamely tartozás esedékesség előtti kiegyenlítése.

A fentiekből következően a Cstv. a hitelező előnyben részesítésére vonatkozóan két tényállást tartalmaz. Eltérő szabály vonatkozik arra az esetre, ha új szerződés megkötésével (módosításával), vagy jognyilatkozat megtételével, avagy már meglévő szerződés alapján, a hitelezőt előnyben részesítő szolgáltatás teljesítésével valósul meg egy hitelező előnyben részesítése.

A Cstv. 2004. május 1. napjától hatályos módosítása a Cstv. 40. § (2) bekezdésének beiktatásával egyértelmű tette, hogy egy hitelező előnyben részesítése nem csak új szerződés megkötésével, hanem úgy is megvalósulhat, ha az adós egy fennálló szerződés alapján teljesít. Ilyen esetben a szolgáltatás visszakövetelésére csak a Cstv. 40. § (2) bekezdése biztosít lehetőséget. Ezt az álláspontot alakították ki a bíróságok a BDT2009/2141., valamint a BH2014.51. számon közzétett eseti döntéseikben is. E döntések értelmében a csődtörvény alkalmazása körében az adós részéről valamely szolgáltatás teljesítése nem minősül szerződésnek, sem más jognyilatkozatnak, ennek visszakövetelésére e törvényben meghatározott egyéb feltételek fennállása esetén van lehetőség. A Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti visszakövetelési jog csak egy már korábban megkötött, létező szerződésnek a hitelező számára előnyösebb módon való teljesítése esetén alkalmazható, míg a hitelezőt előnyben részesítő új szerződés esetén a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja kerülhet alkalmazásra.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint csak azok a szerződések és jognyilatkozatok támadhatók, amelyekből az adósnak kötelezettségei keletkeznek a hitelezői felé. Az adós részéről valamely szolgáltatás teljesítése azonban önálló joghatás kiváltására nem alkalmas, az nem minősül sem szerződésnek, sem más jognyilatkozatnak.

Az adott ügyben a felperes a kifizetést tartalmazó feljegyzések érvénytelenségének a megállapítása mellett a felszámolási kérelem előterjesztését követően az alperes részére teljesített 637.214 forint visszafizetésére kérte az alperes kötelezését.

Figyelemmel azonban arra, hogy felperes a már korábban megkötött szerződés alapján történt kifizetés miatt kérte az összeg visszafizetését, így a kifejtettek szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjának a rendelkezései alkalmazásra nem kerülhetnek. Jelen esetben a Cstv. 40. § (2) bekezdésében írtak alapján van helye a hitelező előnyben részesítése vizsgálatának, melyre egyébként a felperes harmadlagos kérelmében hivatkozott is. Tekintettel arra, hogy a Cstv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott tényállás megvalósulásához a hitelező előnyben részesítésén túl szükséges az is, hogy a teljesített szolgáltatás ne tartozzon a rendes gazdálkodás körébe, így nem osztotta a másodfokú bíróság a törvényszéknek az álláspontját, hogy a jogvita elbírálása szempontjából a kifizetés jogcímének jelentősége nincsen. Eppen a kifizetés jogcíme alapján dönthető el ugyanis, hogy a nyújtott szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe tartozónak minősül-e, vagy sem. Az pedig, hogy a kifizetéssel a hitelező előnyben részesítése megvalósult, továbbá, hogy a nyújtott szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe nem tartozónak minősül, a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperes bizonyítási kötelezettsége körébe tartozó kérdés.

A rendelkezésre álló adatokból kitűnően a felperes kifizetést teljesített ugyan a felszámolási kérelem előterjesztését követően, a felek azonban eltérően nyilatkoztak a kifizetés jogcíme, illetve a jogosult személye felől. A felperes szerint a kifizetés tagi kölcsön címén történt az alperes részére, míg ezzel szemben az alperes állította, hogy részére, mint a jogi képviselőt ellátó ügyvédi iroda képviselője részére fizetett a felperes 637.214 forint összeget, mely a felek által korábban megkötött átalánydíjas megbízási szerződés alapján került kiszámlázásra, és a jogi képviselőt, valamint tanácsadás ellenértékeként megfizetésre.

A felperes a tagi kölcsön jogcímeként történt kifizetés alátámasztásaként a korábbi felperesi képviselő által írt feljegyzések, valamint a főkönyvi kartonok tartalmára hivatkozott. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja azonban - az elsőfokú bírósággal egyezően - az volt, hogy a feljegyzések és a főkönyvi kartonok tartalma átvételi elismervény és alapbizonylatok hiányában nem alkalmas annak igazolására, hogy a kifizetés ezen a jogcímen történt. Így a Fővárosi Ítéltábla az alperes e körben tett - számlákkal alátámasztott és igazolt - előadását fogadta el, mely szerint - nem vitatva a kifizetés megtörténtét - azt állapította meg, hogy azt a felperes jogi képviselőt és tanácsadás ellenértékeként fizette ki két részletben, összesen 637.214 forint összegben, mely kifizetés nem tekinthető a rendes gazdálkodás körébe nem tartozó szolgáltatásnak.

A felperes tehát nem bizonyította, hogy tagi kölcsön címén, vagyis nem a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásként került kifizetésre a megjelölt összeg, így nem találta alaposnak a másodfokú bíróság a Cstv. 40. § (2) bekezdésére alapítottan előterjesztett harmadlagos kereseti kérelmet sem. Arra ugyanis az eljárásban nem merült fel adat, hogy az alperes által képviselt ügyvédi iroda ne látta volna el feladatát, míg egy működő cég tekintetében a jogi tevékenység, illetve képviselőt ellátása nem tekinthető a rendes gazdálkodás körébe nem tartozó szolgáltatásnak. Helytállóan utalt e jogcímre alapított kereseti kérelem körében az alperes arra is, hogy az ügyvédi iroda részére teljesített szolgáltatás

visszakövetelésének adott eljárásban ezért sem lehet helye, mert alperesként nem az ügyvédi iroda, hanem az alperes, mint magánszemély került megjelölésre.

Mivel az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított keresetet alaptalannak találta, és a c) pontjára alapított keresetnek helyt adva állapította meg a jognyilatkozat érvénytelenségét, ezért nem vizsgálta a kereseti kérelem Ptk. 200. § (2) bekezdés szerinti megfelelőségét. Az e jogcímre alapított kereseti kérelmet érintően a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

A Ptk. 200. § (2) bekezdésében szabályozott tilos szerződések közé azok a szerződések tartoznak, amelyek tartalma kifejezetten sérti valamely jogszabály rendelkezését, vagy amelyeket jogszabály megkerülésével kötöttek. Ide tartoznak azok a szerződések is, amelyek a közérdekbe ütköző törekvéseket fejeznek ki. Ez utóbbiak közé azok a megállapodások sorolhatók, amelyek tartalma, a velük elérni kívánt eredmény nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Hasonló megállapítást tartalmaz a BH.2000/260. szám alatt közzétett eseti döntés is, mely szerint az ilyen szerződés megkötését jogszabály nem tiltja, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, és ezért azokat az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek minősíti. Az szükséges tehát ilyen esetben, hogy a jogügylet tartalma, joghatása, vagy a felek által elérni kívánt közös cél nyilvánuljon jóerkölcsbe ütközőnek.

Az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jóerkölcs absztrakt fogalmának meghatározásánál irányadó. (BH.2008/190.) A jóerkölcs olyan jogi kategória, amely a társadalom általános erkölcsi értékítéletét fejezi ki. Vagyis nem a szerződő fél érdeksérelmét, hanem azt kell vizsgálni, hogy maga a jogügylet társadalmilag elítélendő-e. (BH.2000. évi 539.)

A fentiekből következően ahhoz, hogy egy szerződés jóerkölcsbe ütközése, és ezáltal a semmissége megállapítható legyen, szükséges a szerződés (nyilatkozat) tartalmának, körülményeinek a vizsgálata is. Figyelemmel arra, hogy az adott ügyben maga a felperes sem hivatkozott olyan további körülményekre, amelyek a fenti követelmények megvalósulását támasztották volna alá, így alaptalannak találta a másodfokú bíróság a felperes e jogcímre történő hivatkozását is. A peradatokból kitűnően ugyanis jogi tevékenységért járó díjazás került kifizetésre, amely kifizetés társadalmilag elítélendőnek nem tekinthető.

Figyelemmel arra, hogy a perbeli ügylet alapján a Cstv. 40. § (2) bekezdés szerint volt visszakövetelhető a nyújtott szolgáltatás, azonban a törvényi feltételek teljesülése bizonyítást nem nyert, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az első- és másodfokú eljárással felmerült költség megfizetésére. Ennek során megfizetni

tartozik az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű, 38.200 forint összegű elsőfokú eljárási illetéket az illetékes állami adóhatóság felhívására, míg az Itv. 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű, az alperes által megfizetett 50.977 forint összegű másodfokú eljárási illetéket az alperes részére. Felperes köteles továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában írtak alapján az alperes részére 15.000 forint + áfa összegű másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költség megfizetésére is.

Budapest, 2014. május 28.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

Dr. Katinszky Márta Cecília s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző